

Kosmické události v prosinci 2001

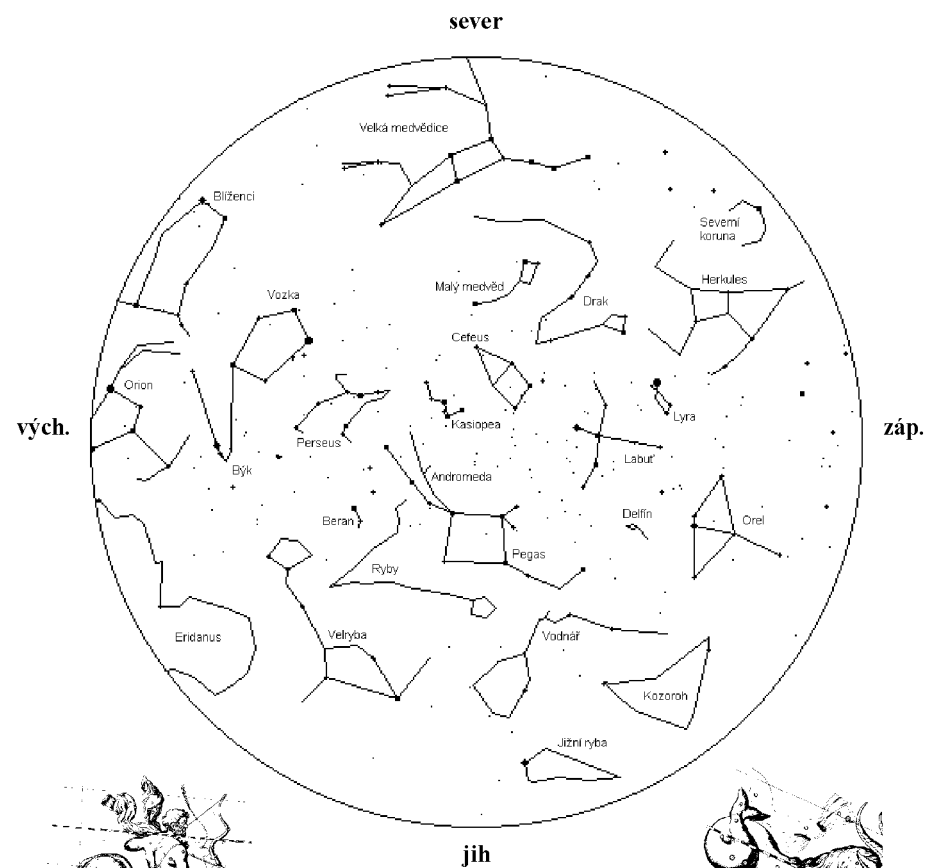
(časové údaje jsou ve středoevropském čase)

1. 12. 04 h Saturn v konjunkci s Měsícem, Saturn prochází za středem měsíčního kotouče, **zákrýt viditelný u nás 03 h 42 m až 4 h 47 m SEČ**
2. 12. Kometa C/2000 WM1 (LINEAR) nejbliže Zemi: 0,317 AU, viditelná večer pouhým okem
3. 12. 12 h Jupiter v konjunkci s Měsícem, Jupiter 0,7° jižně
4. 12. 23 h Merkur v horní konjunkci se Sluncem
4. 12. 5. výročí (1996) startu sondy Mars Pathfinder
7. 12. 05 h Pluto v konjunkci se Sluncem
7. 12. 21 h Měsíc v poslední čtvrti
8. 12. Kometa Šajn-Schaldach nejbliže Zemi: 1,784 AU
10. - 11. 12. Mezinárodní seminář o astrofyzice blazarů s BeppoSAX a dalšími observatořemi, Frascati, Itálie
10. - 12. 12. 1. seminář ESA o družicové navigaci, Noordwijk, Holandsko
13. 12. Před půlnocí maximum meteorického roje Geminid, příznivé podmínky viditelnosti
14. 12. 22 h Měsíc v novu, prstencové zatmění Slunce, viditelné ze Severní, Střední a Jižní Ameriky
14. 12. 455. narozeniny Tychona Brahe (1546)
16. 12. Planetka 1998 WT24 nejbliže Zemi: 0,013 AU
18. 12. 07 h Neptun v konjunkci s Měsícem, Neptun 4,2° severně
19. 12. 11 h Uran v konjunkci s Měsícem, Uran 4,6° severně
20. 12. 23 h Mars v konjunkci s Měsícem, Mars 4,8° severně
20. 12. Planetka 2001 SE286 nejbliže Zemi: 0,134 AU
21. 12. Zimní slunovrat ve 20 h 22 m 00 s, začátek astronomické zimy, Slunce vstupuje do znamení Kozoroha
22. 12. 22 h Měsíc v první čtvrti
22. 12. Maximum meteorického roje Ursidy
22. 12. Kometa P/1993 K2 (Helin-Lawrence) v přísluní: 3,110 AU
22. 12. Kometa Grigg-Skjellerup nejbliže Zemi: 2,471 AU
22. 12. Planetka 1998 WD31 nejbliže Zemi: 0,072 AU
25. 12. Planetka 2001 AD2 nejbliže Zemi: 0,098 AU
27. 12. Seskupení Měsíce, Saturna, Aldebaranu a Plejád
27. 12. 430. výročí narození Johanna Keplera (1571)
28. 12. 09 h Saturn v konjunkci s Měsícem, Saturn 0,6° severně
29. 12. Planetka 3362 Khufu v minimální vzdálenosti od Země: 0,160 AU
29. 12. Kometa Borrelly nejbliže Zemi: 1,281 AU
30. 12. 12 h Měsíc v úplňku, polostínové zatmění Měsíce, u nás neviditelné
30. 12. 14 h Jupiter v konjunkci s Měsícem, Jupiter 0,3° jižně

MĚSÍČNÍK

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM Hradec Králové

Obloha v polovině prosince v 18 hodin SEČ

Měsíčník vydává jako informační leták Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové.
Adresa: Zámeček 456, 500 08 Hradec Králové, tel. (049) 5264087, fax. (049) 5267952.
Internet: <http://www.astrohk.cz>, E-mail: astrohk@astrohk.cz

Prosinec 2001

programy Hvězdárny a planetária v Hradci Králové

prosinec 2001:

PROGRAM PRO DĚTI I RODIČE

soboty v 15:00

zimní hvězdná obloha s astronomickou (též ve středu 26. 12.)
pohádkou „*Orion*“ v planetáriu, dětské
filmy, aktuální informace, ukázka dalekohledu

VEČERNÍ PROGRAM

středy, pátky a soboty v 19:00

zimní hvězdná obloha v planetáriu, výstava,
film, ukázka dalekohledu, aktuální informace
s využitím velkoplošné projekce

VEČERNÍ POZOROVÁNÍ

středy, pátky a soboty ve 20:30

jen při jasné obloze!
ukázky zajímavých objektů večerní oblohy

PŘEDNÁŠKY s projekcí

„*Jihovýchodní Asie*“ sobota 8. prosince v 17:00
přednáší p. Juraj Kaman - nezávislý fotograf a publicista

„*Betlémská hvězda nebo kometa?*“ sobota 22. prosince v 17:00
přednáší PaedDr. Josef Bartoška - HPHK

VÝSTAVA od 8. prosince

pracovní dny 9 - 12 a 13 - 15 h

„*Barma, Thajsko, Malajsie, Singapur*“ též při programech:
fotografie z cesty Juraje Kamana středa a pátek v 19 h
vernisaž v sobotu 8. prosince v 16:30 sobota v 15 a v 19 h

Změna programu vyhrazena
Vstupné 10,- až 35,- Kč podle druhu programu a věku návštěvníka

Betlémská hvězda nebo kometa?

Mnoho lidí již napadla otázka: Je Betlémská hvězda opravdu hvězda nebo kometa? Jak může mít hvězda ohon? Může vypadat kometa jako hvězda? Za jakým kosmickým tělesem či nebeským úkazem se vypravili mudrci? Kdy se vlastně narodil Ježíš Kristus? Betlémská hvězda a letopočet AD ab incarnatione Domini = od narození Páně jsou výsledkem řady drobných nedopatření, kterých se dopustili naši předkové, hledající odpovědi při bádání o podstatě hvězdy vedoucí mudrce do Betléma a data narození Kristových.

„Když se pak narodil Ježíš v Betlémě Judově za dnů Heródesa, krále, aj, mudrci od východu slunce vypravili se do Jeruzaléma ... Oni pak vyslyševše krále, jeli. A aj, hvězda, kterouž byli viděli na východu slunce, předcházela je, až i přišedši, stála nad místem, kdež bylo děťátko. A uzřevše hvězdu, zradovali se radostí velmi velikou.“ Evangelium podle Matouše, kap. 2, 1-10, „Nový zákon Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista“, Praha 1920.

První omyl způsobil skytský učenec, klášterní mnich, opat římského kláštera, Diviš Krátký, Dionysius Exiguus, anglicky Denny the Dwarf, když zavedl 525 - 532 letopočet křesťanský, přepočtl data a o několik roků se zmýlil, takže dosáhl zajímavého výsledku, že se Kristus narodil několik let před narozením Krista. Liturgický svátek Narození Páně 25. prosince je zaznamenán v Římě až v roce 350, Zjevení Páně se připomíná 6. ledna, prvních 300 let neslavili křesťané narození Ježíšovo zvláštním svátkem.

Druhý omyl pochází z padovské kaple Scrovegni, kde Giotto di Bondone namaloval Halleyovu kometu do fresky Klanění králů v roce 1304 a předlohou mu byl jeho náčrt komety pozorované v září v roce 1301, který přenesl věrně na zeď v kapli. Tím se stala z maličké hvězdičky nad jezulátkem v jesličkách s paprsky do všech stran známá „betlémská hvězda“, uhanějící po nebi jako kometa. Od té doby všechna Klanění tří králů jsou vyzdobena kometou. Z Itálie se dostala kometa s betlémem neboli jesličkami do Prahy až v roce 1562, mnohem dříve, než se začaly slavit vánoce vánočním smrkem.

Třetí omyl nastal koncem roku 1603, kdy 17. prosince Johannes Kepler si všimnul konjunkce čili přiblížení planet Jupitera a Saturna v souhvězdí Ryb a výpočtem zjistil, že podobné trojnásobné setkání nastalo v roce 7 př. n. l. Protože dříve konjunkce planet zvěstovaly významné události a počátky světových period, Židé očekávali příchod Vysvoboditele, Vykupitele, Spasitele, Mesiáše. Saturn byl považován za hvězdu Židů, Ryby za jejich souhvězdí a Jupiter za královskou hvězdu, byla to příčina putování mágů z Babylónie do Palestiny, do Jeruzaléma a Betléma. Kometa připomínající příchod Mesiáše je vzpomínána v historické paralele již ve Starém zákoně, Kniha Mojžíšova čtvrtá, Numeri, 24:17, Bileámovo prorokství: „...král jako jasná hvězda, jako kometa vzejde z Izraele.“

Ing. Josef Šuráň došel k závěru, že Ježíš Kristus se narodil ve středu 22. listopadu v roce 10 př. n. l. a byl ukřižován v pátek 22. března roku 26 n. l. Protože Herodes nevěděl, zda se narodil Kristus při objevení komety Halleyovy v roce 12 př. n. l. či až začátkem roku 9 př. n. l., kdy se na nebi objevila konjunkce Jupitera s Venuší, pro jistotu nechal zabít všechny chlapce (počítá se, že jich bylo 20 až 30) v Betlémě a blízkém okolí do věku 2 let.

Ještě i dneska si někteří lidé připomínají narození IHS Ježíše Krista Spasitele lidstva, který měl spasit všechny lidi, pohany i hříšníky. Pro některé lidi jsou však vánoce obdobím lenošení, přežírání, vyčerpávajících úklidů a vaření a bestiálního utrácení v mamutích spotřebitelských chrámech naší doby tržního mechanismu. O nebeských tělesech v době narození Krista je přednáška J. Bartošky 22. 12. 2001 od 17 hodin.

Prameny a autoři studií: Bible, V. Železný,
J. Šuráň, R. Dressler, J. Grygar, M. R. Kidger...